מדקאמר דאוסרת כל החתיכות מפני שהן מינה למה אנו צריכין שתאסר חתיכה שניה תיפוק ליה דחתיכה ראשונה אוסרת הכל ומפרקינן בשקדם וסלקו כלומר שסלק האיסור קודם שיתן החתיכות האחרות בקדרה הילכך נתנה טעם בראשונה הרי זו חוזרת ואוסרתן דאי לא במאי מיתסרן ומשמעינן דחתיכה עצמה נעשית נבלה לאסור חברותיה בפליטתה ורבא שי דאפילו תימא בשלא קדם וסלקו ואפ"ה לא מתסרי שאר החתיכות אלא משום חתיכת היתר קמייתא דכל מין ומינו כגון נבלה ושחוטה ודבר אחר כגון תבלין ורוטב מינו דהיתר אינו מבטלו לאיסור ולא מוסיף על ההיתר אלא סלקוהו כמי שאינו בקדרה זו ונשארו הנבלה והרוטב ונמצאת נבלה בטלה ברוטב ובקיפה אם יש בהם שיש כנגדה הילכך נתנה טעם בראשונה תחלה בעוד שלא ריבה הרוטב עליה ואח"כ נתן מים וקיפה בחתיכות נתוספה חתיכה הראשונה עם הנבלה ואוסרת הכל מפני שהם מינה ולא מצו חתיכות לבטולה ואע"פ שיש בהן יותר מששים והרוטב לבדו אין בו כדי לבטל שניהם ואיכא למידק הכא כיון דרב כרבי יהודה ס"ל למה לי שתתן טעם בחתיכה דהא אפילו במשהו נמי מיתסרא כיון דמין במינו לא בטיל ועוד לאדי דמוקי לה בשקדם וסלקו למה לי טעמא דחתיכה עצמה נעשית נבלה אפילו אי לא אמרינן חתיכה עצמה נעשית נבלה כיון שנאסרה אותה חתיכה אוסרת אשר חתיכות בפליטת אותו איסור משום מין במינו ונדחקו בפירוק קושיות הללו ול"נ דכל שלא נתן טעם בחתיכה אע"ג דמיתסר' לא חשיב איסורה למימר בה חתיכה עצמה נעשית נבלה וכל שאינה נעשית נבלה אינה אוסרת כל החתיכות כולן דאע"ג דא"ר יהודה מין במינו לא בטיל לא שמעינן ליה הכי כל שטעם אחר של היתר מעורב בו. ולענין הלכה במאי דס"ל לרב כרבי יהודה דאמר מין במינו לא בטיל ודאי לא קי"ל כותיה דהא קי"ל (דף מ:) דמין במינו בששים אבל במאי דאמר דחתיכה עצמה נעשית נבלה אע"פ שנראה מדברי הרב אלפסי ז"ל דנהא נמי לא קי"ל כותיה שהרי השמיטה מן ההלכות אינו מחוור דהא אביי ורבא דשקלי וטרו בה משמע דבהא מיהת כותיה ס"ל ובפ' כל הבשר גם כן מוכח דקי"ל דחתיכה עצמה נעשית נבלה כמו שאכתוב שם בס"ד: **תנן** בפירקין (דף מ:) **גיד הנשה שנתבשל עם הגידין בזמן שמכירה בנותן טעם** ואם אינו מכירו כולן אסורות והרוטב בנותן טעם וכן חתיכת נבלה וחתיכת דג טמא שנתבשלו עם החתיכות בזמן שמכירה בנותן טעם ואם אינו מכירה כולן אסורות והרוטב בנותן טעם והכי פירושה דס"ל להאי תנא דיש בגידין בנותן טעם שלא אע"ג דאתן לא קי"ל הכי ומש"ה קאמר דבזמן שמכירו משליכו לחוץ ואין כאן אלא פליטתו ומשערינן לה בנותן טעם דשיש בו לאו כולן אסורות מפני שבכל אחד י"ל שזהו ובגמרא (דף מ:) פרכינן וליבטל ברובא וסיפא נמי [דתנן] חתיכת נבלה וכו' כה"ג מיפרשא ופרכינן עלה בגמ' ותבטל ברובא: **גרסי'** בגמ' עלה דהך מתני' **וליבטל ברובא** ומפרקינן (דף ק.) בריה שאני הכי פירושה אמאי קאמר בזמן שאינו מכיר הגיד כולן אסורין ליבטל ברובא ומפרקינן בבריה שאני כלומר דגיד בריה הוי ולא בטיל וכתב הראב"ד ז"ל דכי אמרינן וליבטל ברובא לאו ברובא ממש קאמר דהיינו חד בתרי דהא מדרבנן ששים בעינן אלא שבריה קאמר דהיינו בששים ולא נהירא דרובא בכל דוכתא רובא ממש משמע והכא נמי דכוותה והיינו טעמא משום דכי אלרוך רבנן אפילו במין במינו ששים ה"מ בדברים הנבלעין או הנבלעין שטעם האיסור מתפשט בכל ולבטולי טעמא בעינן ששים אבל יבש ביבש יכול שהאיסור עומד בעצמו ומדינא חד בתרי בטיל דכי נמי בטל מדרבנן דשעור ס' לא שייך הכא כלל דהא לא מבטל טעמא בהכי ומש"ה פרכינן הכא וליבטל ברובא דהא הכא דומיא דיבש ביבש הוא דליכא טעמא דהא תנן דאם אין מכירו כולן אסורין כלומר ואע"ג דליכא נותן טעם ואמאי כיון דליכא טעמא ליבטל ברובא דהיינו חד בתרי ביבש ולאיה לדבר דיבש ביבש אפילו מדרבנן חד בתרי בטיל מדאמרינן בפ' הזהב (דף נג.) התרומה והביכורים חייבין עליהם מיתה וחומש ואסורין לזרים ושולין באחד ומאה וטעונין רחיצת ידים והערב שמש הרי אלו בתרומה וביכורים משא"כ במעשר ואמרינן עלה דמה שאין כן במעשר דבטל ברובא והתם ודאי מדרבנן קאמר דומיא דאחד ומאה דתרומה וביבש ביבש הוא דאילו בלח ששים בעינן וקאמר דבטיל ברובא כלומר חד בתרי כשאר האיסורין שלא החמירו עליו כמו שהחמירו בתרומה דליכא למימר דכי קאמר התם ברובא בבריה קאמר דהיינו ששים דא"כ היכי קאמר שתמא משא"כ במעשר דבטל בבריה תרומה נמי בטלה בבריה בשלמא הכא איכא לדחוקי דמשום דתנן ואם לאו כולן אסורין דאפילו באלף לא בטיל מקשי שתמא וליבטל ברובא דהיינו רביה אבל התם דתרומה נמי בטלה בבריה דאחד ומאה אם איתא דלמעשר צריך ששים הוה ליה לפרושי רביה דיליה כמה אלא מדקאמר שתמא ש"מ דברובא ממש קאמר וכן דעת בעלי התוס' ז"ל מיהו כי אמרינן ביבש ביבש בטל חד בתרי אפילו מדרבנן ה"מ במין במינו דכיון דמדאורייתא אפי' לח בלח ברובא בטיל לא אחמור רבנן ביבש ביבש דהא מי אפשר למיתי לידי איסורא דאורייתא אבל במין בשאינו מינו דלח בלח אפילו מדאורייתא אזלינן בתר טעמא אפילו ביבש נמי בעינא ששים כי היכי דכי מבשל להו בהדי לא ליתי לידי טעמא דהוי איסורא דאורייתא וכי שרינן נמי במין במינו הני מילי לאכול כל אחד ואחד בפני עצמו אבל לבשלם כולן כאחד כל היכא דליכא ששים אסור דכיון דגזור רבנן בנותן טעם במין במינו אי מבשל להו בהדי יהבי טעמא ואסור מיהו כתב הרב רבינו אהרן הלוי ז"ל דכל שנתבטל חד בתרי כיון שלאכול כל אחד ואחד בפני עצמו מותר אם בא לבשלן כאחד מרבה עליהן כדי שיעור ששים ומבשלן לכתחלה ומשום מבטל איסור לכתחלה ליכא שכיון שכל אחד בפני עצמו מותר אין כאן איסור. והוי יודע דלא מיקרי בריה אלא בג' תנאים. האחד שיהא איסורא מגופא. השני שתהא בריה נשמה. השלישי שתהא שלמה. איסורא מגופא כילד כגון גיד הנשה וכיוצא בו שהוא אסור מתחלת בריתו אבל לפור טהורה וכיוצא בה שהיא מותרת אע"פ שנתבלה כיון שדבר אחר גרם לה ליאסר לאו בריה [א] הוא והיינו דאמרינן לקמן בפירקין [דף קב:] אבל לפור טהורה בחייה בכל שהוא במיתתה בכזית טומאה בין בחייה בין במיתתה בכל שהוא והיינו טעמא לפור טהורה כיון שדבר אחר גרם לה ליאסר לא מיקרי בריה להתחייב עליה בכ"ש והיינו נמי דאמרינן בפרק התערובות (דף עב.) גבי שור הנסקל שנתערב בין השוורין דאמרינן אפילו הן ריבוא כולן יחודו ופרכינן וליבטלו ברובא ומשני [דף עג.] בעלי חיים חשיבי ולא בטלי דוקא משום חשיבותא דבעלי חיים אבל משום בריה לא כיון שאין אסורה מעצמה וזהו תנאי ראשון. תנאי שני דהיינו בריה נשמה כילד כגון לפור אי נמי גיד הנשה דהוה ליה חיותא אבל היכא דלאו בריה אע"פ שהוא כבריתו כגון חטה וכיוצא בה לאו בריה הוא וכדאמרינן בהדיא במסכת מכות [דף יג.] דרבי שמעון מחייב באוכל חטה אחת של טבל מפני שהיא כבריתה ואמרי ליה רבנן בריה נשמה חשיבא. ומיהו אבל לא מיקרי בריה אע"פ שהוא בריה נשמה לפי שאין כולו במקום אחד ואינו כעין בריה שהיא מקובצת באחד וזהו תנאי שני. תנאי שלישי דהיינו שתהא שלמה כילד שאילו נתרסק ממנה אבר אין תורת בריה עליה כדאמרי' במס' מכות (דף טז:) רסק חשעה נמלים ואחד מי השלימו לכזית לוקה שם ואפילו אותו אבר שנתרסק אין הנשמה תלויה בו הרי היא מתבטלת כאילו אינה בריה דבמסכת נזיר (דף נא:) איבעיא לן כה"ג לגבי מלקות אי חשיבא בריה למלקות [ללקות] עליה בכל שהוא או לא ולא איפשיטא ומדלענין מלקות אפקא לענין שתאסור תערובתה אפילו באלף נקיטינן לקולא דבריה לא בטלה דרבנן הוא ובספקא דרבנן נקיטינן לקולא. ואיכא מ"ד דכי

מלחמת ה'

ועוד אוקי רב אמורא עליה ודרש כיון שנתנה טעם בחתיכה כו' עד אבל אם לא נתן טעם אלא משהו אע"פ שהיא עצמה נאסרת אין בה כח לאסור אחרות.

אמר הכותב אני לא נתני לידי המדה הזאת לפי שהם דברים פירחים בחוור אלא רב דאמר חתיכה עצמה נעשית נבלה ואוסרת כל החתיכות כמ"ד בפ' השוכר את הפועל בין נפל שנפל לנור ונפל אם קיתון של מים בפוף אסור ואע"פ שהוא נאסר במשהו היתר עצמו נעשית איסור ואפשר דאפי' למאן דמיקל התם בדבר נבלל בחתיכה מודה ושמועה זו כך היא מתפרשת דמקשי' רב כמאן אמרה לשמעתיה כר' יהודה למה לי נותן טעם בחתיכה וחתיכה עצמה נעשית נבלה ואוסרת אם לא שהוא בפוף אסור אם לא שנתן טעם בחתיכה ואע"ג דאמרינן בפרק התערובות (דף עב.) גבי שור הנסקל שנתערב בין השוורין דאמרינן אפילו הן ריבוא כולן יחודו ופרכינן ובטלו ברובא ומשני [דף עג.] בעלי חיים חשיבי ולא בטלי דוקא משום חשיבותא דבעלי חיים אבל משום בריה לא כיון שאין אסורה מעצמה וזהו תנאי ראשון. תנאי שני דהיינו בריה נשמה כילד כגון לפור אי נמי גיד הנשה דהוה ליה חיותא אבל היכא דלאו בריה אע"פ שהוא כבריתו כגון חטה וכיוצא בה לאו בריה הוא וכדאמרינן בהדיא במסכת מכות [דף יג.] דרבי שמעון מחייב באוכל חטה אחת של טבל מפני שהיא כבריתה ואמרי ליה רבנן בריה נשמה חשיבא. ומיהו אבל לא מיקרי בריה אע"פ שהוא בריה נשמה לפי שאין כולו במקום אחד ואינו כעין בריה שהיא מקובצת באחד וזהו תנאי שני. תנאי שלישי דהיינו שתהא שלמה כילד שאילו נתרסק ממנה אבר אין תורת בריה עליה כדאמרי' במס' מכות (דף טז:) רסק חשעה נמלים ואחד מי השלימו לכזית לוקה שם ואפילו אותו אבר שנתרסק אין הנשמה תלויה בו הרי היא מתבטלת כאילו אינה בריה דבמסכת נזיר (דף נא:) איבעיא לן כה"ג לגבי מלקות אי חשיבא בריה למלקות [ללקות] עליה בכל שהוא או לא ולא איפשיטא ומדלענין מלקות אפקא לענין שתאסור תערובתה אפילו באלף נקיטינן לקולא דבריה לא בטלה דרבנן הוא ובספקא דרבנן נקיטינן לקולא. ואיכא מ"ד דכי

לבטל את האיסור אפי' כשמצטרף עם היתר אחר לא אמרי' סלק אותו כמי שאינו אלא מצטרף עם האיסור שלא יבטל ואפי' בנאסר במשהו כך דינו כמו שאתמר מדע שאפי' בתחלה אין התירו אלא משום דאמרי' רואין את ההיתר כמי שאינו ומאן דלית ליה רואין אסר הלכך בנאסר תחלה הכל מודים דלא אמרי' רואין אלא לדברי האומר מין במינו בטל היתר שבתחיכה עצמה כפי הראוי לבטל בין במינו בין בשאינו מינו וראוי להצטרף הוא ואילו נעבר מתחלה היה מצטרף עם שאר היתר ומבטלים האיסור אך בשלא נעבר אלא בפוף מצטרף ומבטל וא"כ כל דקדים גבר פוף דינא כתחלת דינא שאילו מתחלה היו שם מבטלים הם את האיסור כדוב דכיון דלא צריכא למימר סלק את מינו אחרי' אדרבה מצא מין היתר ונעבר שהיה ראוי להצטרף הוא בין בפוף במינו נאסר וכיון שמצא צירוף חבריו נעבר דהיינו מדמע ומחמץ שהרי המחמץ חתיכה בין עשה שקבלה טעם מן המחמץ האסור של כלאי הכרם ואין אומרים בה נעשית איסור וכן בלח כגון מים שאוכים וכן בשם כגון זו שהיה שם סלה של תרומה שנפלה לפחות ממלה וכו' והיינו סבריה דרבה בר רב הונא דדרים עד שתתן טעם ברוטב ובקיפה ובחתיכות ולא מטיעא חתיכה עצמה לאיסור שעם שלה כיון דס"ל מין במינו בנותן טעם ועוד שנפלה לחתיכה כיון שנתנה טעם בחתיכה נבלה הוא הבשר עצמו נאסר זהו שאתמר אפשר לנותנו אסור מ"מ לפי הדעת צריך היה רבינו לכתוב דין חתיכה עצמה נעשית נבלה לענין בשר בחלב לומר שצריכה כולה להשער ואחרים אמרו בשאר איסורים כן דינה טיפת דם שנפלה לחתיכה ואסרה בנותן טעם ונפלה חתיכה לקדרה אוסרת כל החתיכות מפני שהן מינה לר' יהודה שכל דבר נאסר בין שאיסורי מעצמו בין שאיסורי מחמת דבר אחר אין מינו מוציאו מכלל איסורו כיון שאין מינו מצטרף להיתר ניעור עמו שלא יבטל בשאינו מינו הא לדברי חכמים כולן מצטרפין לבטל וזה הענין כתבה הראב"ד ז"ל ואם זה אמת מודה רבינו הגדול ממה שחייבנו אותו לכותבה לדבר ואינם דברים מתווריים ואנו לא עמדנו על הסברות הללו מדברי הגאונים ולפיכך יש לחוש שמא לא שמעה רבינו ז"ל אלא מפני שאין דברי רב כמה שנאמרו הלכה אע"פ שיש לנמוד מהן שצריך שיעור ביולא בזה. ומה שכתב לדרבה בר הונא עד שתתן טעם ברוטב ובקיפה ובחתיכות בשעיר וכסה מתחלה כתבה לעצמו וכבר ראינו במס' ע"ז שהוא ז"ל מוסיף לחזקיה דליתא ליה רואין לענין יין נסך ולעולם יין איסור ושל היתר שנתערבו אסור אח"כ הגדילו להיתר כלומר שמים בטלו ליין נסך ואח"כ כל שם יין של היתר ומפני זה השמיט שם כל אותה הסוגיא לדון כחזקיה מן הסתם ואע"ג דרב וד' יוחנן תרוייהו אית להו רואין כיון דחזקיה דרייהו הוה מוותיה קי"ל ורבא פירושא בעלמא הוא דפרים לה לרב חו חומרא ימיה.

ושוב דרבה נמי אית ליה רואין ובפרק הקומץ רבה והיא שהקשה ממנה בפרק כל הבשר:

מסורת הש"ס

ח) כ"ז נמחק ד"ת ובדפיס קושט' ליתא:

קובץ הגהות

אנ"ש מהר"ם [א] מייהו התוס' מפרש בענין אחר בפ' גיד הנשה גבי אכלו ואין בו כזית מייב ולדבריהם אין סברת לא בתנתי לאשון ולא בתנתי שני ע"ש בד"ה מאי טעמא דרבנן בריה הוא:

המאור הגדול

[דף ק ע"א] **אוקים** רב אמורא עליה ודריש כיון דנתנה טעם בחתיכה חתיכה וכו' מכדי רב כמאן אמרה לשמעתיה כר"י דאמר מין במינו לא בטיל דקאמר אוסרת כל החתיכות כולן אפי' הן אלף מפני שהן מינה א"ה מאי אירא בשנתן טעם בחתיכה אחת אפי' לא נתן אלא משהו בכל חתיכה וחתיכה כולן אסורות דמין במינו לא בטיל א"ל הכא במאי עסקינן בשקדם וסלקה פי' סלק את הנבלה קודם שתתן כלום לשאר החתיכות אפי' משהו לפיכך אם נתנה טעם בחתיכה אחת של כשרה יש בה כח לאסור את השאר בכל שהן מפני שהן מינה אבל אם לא נתן טעם אלא משהו אע"פ שהיא עצמה נאסרת אין בה כח לאסור את האחרות שלא קבלו כלום מן האיסור לפי שאינה נעשית כנבלה לאסור אחרות עד שיתן טעם בה האיסור רבא אמר אפי' תימא שלא קדם וסלק את האיסור הוי הנבלה עם הכשרה ועם הרוטב מין במינו ודבר אחר וסלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו וכיון שנתן טעם האיסור בחתיכה נעשו שתי חתיכות נבלה ואין שיעור ברוטב לבטל את שתיהן וכל זה לדברי ר"י שאמר מין במינו לא בטיל דלרבנן אע"פ שהן מינה מצטרפות כל החתיכות שאין בהם טעם האיסור עם הרוטב לבטל האיסור ולא אמרי' סלק את מינו כמי שאינו ואע"ג דקי"ל כרבנן נקשינן מיהא לענין יין נסך לא בטיל מין במינו והרי"ף ז"ל לא הזכיר מזה כלום גם פי' ה"ר שלמה לא נתברר אצלי: